База података
Сталне конференције градова и општина

Позитивна искуства из градова и општина

www.skgo.org

OPEN SOCIETY INSTITUTE

Liberté • Egalité • Fraternité
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
Ministère des Affaires étrangères

cités unies France

SKG

База података Сталне конференције градова и општина доступна је на њеном веб сајту: www.skgo.org.

Веб сајт Сталне конференције израђен је уз помоћ Министарства иностраних послова Републике Француске 2001. године. Од тада се стално развија и из дана у дан има све више посетилаца. Сајт је све богатији новим садржајима, и свакодневно се ажурира. Са развојем базе података о градовима и општинама Србије и веб сајт је унапређен и модернизован – омогућена је претрага по целом сајту или само у одређеној области. Поред информација о Сталној конференцији и њеним активностима, на сајту се могу наћи новости из земље и иностранства из области локалне самоуправе, вести из Сталне конференције, као и домаћи и страни прописи. Ту се налазе и линкови ка партнерским асоцијацијама, значајним страним и домаћим институцијама, речју, све што може бити корисно нашим члановима – градовима и општинама Србије.

ПОСЕТИТЕ НОВИ САЈТ СТАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ГРАДОВА И ОПШТИНА WWW.SKGO.ORG

Пројекат израде Базе података Сталне конференције градова и општина

У сарадњи са Уједињеним градовима Француске и Институтом за отворено друштво, а у оквиру програма децентрализоване сарадње Француске и Србије и Црне Горе који финансира Министарство иностраних послова Републике Француске, Стална конференција градова и општина је реализовала пројекат израде Базе података о градовима и општинама Србије.

Недостатак информација је један од највећих проблема у развоју демократске управе у Србији. То је нарочито видљиво на локалном нивоу, а поготову у неразвијеним срединама. Наше општине се сусрећу са недостатком знања о томе где, како и који подаци су доступни, као и на који начин се могу искористити у практичном раду.

Такође, недостатак информација о самим општинама и њихова недовољна промоција лишавају их озбиљних средстава до којих би дошле на основу међународних донација и домаћих и страних улагања.

Свесни ове чињенице, започели смо пројекат израде Базе података Сталне конференције, који има за циљ, у првом реду, да омогући што бољу промоцију општина код донатора и инвеститора, да локалним властима и службама, као и свим другим корисницима, олакша приступ подацима који би им помогли у раду, те да међуопштинску комуникацију учини ефикаснијом.

База података је свима доступна на сајту Сталне конференције,

www.skgo.org, а за донаторе и инвеститоре ће, у одређеним временским размацима, бити припремана и ЦД верзија са подацима који се тичу услова улагања и започињања бизниса у градовима и општинама Србије.

Подаци о градовима и општинама који се могу наћи у Бази података подељени су у неколико области: **основни подаци** (број становника, површина, округ, буџет, контакт информације), **кратак опис** (историја, привреда, инфраструктура, култура, образовање, туризам, спорт, догађаји), **структура општинске администрације**, **таксе** које се плаћају при отварању фирме на територији града/општине, остали подаци који се тичу **локалног економског развоја**, важне **адресе**, **међународни односи** и најзад **позитивна искуства** (best practices).

База података Сталне конференције омогућава напредне претраге - по општини, по округу, по броју становника. Такође, постоји могућност одабира више општина истовремено и њихово међусобно упоређивање.

Позитивна искуства (best practices)

Локалне власти играју значајну улогу у побољшању животних услова грађана и развоју демократије на локалном нивоу. Међутим, проблеми са којима се сучељавају су огромни, тако да је од великог значаја сваки покушај иновација, креативност и напори да се реше локални социјални, економски, културни и проблеми нарушавања животне средине.

Намера Сталне конференције градова и општина је да подстакне локалне власти на увођење новина и размену позитивних искустава са својим колегама широм земље, и тиме допринесе бржем решавању проблема грађана.

Када су у питању позитивна искуства, с обзиром на значај који успешна размена има за локалне власти и професионалце запослене у општинским управама, њихово прикупљање је процес који непрекидно траје. Ефикасан начин прикупљања и размене искустава градова и општина представља укључивање одбора Сталне конференције у ову акцију. Пошто се одбори баве актуелним локалним проблемима у различитим областима, секретари одбора ће редовно обавештавати своје чланове о прикупљеним искуствима, представљати најуспешније на састанцима, и тако подстицати и друге да пошаљу своја решења. На тај начин ће се током целе године прикупљати успешни примери пројеката спроведених у нашим градовима и општинама, и то по следећим областима:

- Општинска администрација, локалне финансије, добра управа, учешће грађана (Одбор за локалну самоуправу и финансије)
- Локални економски и рурални развој (Одбор за локални економски развој)
- Комуналне делатности и становање (Одбор за комуналне делатности и становање)
- Здравствена и социјална заштита, запослење, стари (Одбор за социјална питања)
- Заштита животне средине и одрживи развој (Одбор за заштиту животне средине)
- Просторно планирање и урбанизам (Одбор за урбанизам)

- Енергетска ефикасност (Одбор за енергетску ефикасност)
- Партнерства, прекогранична сарадња, мреже локалних власти (Одбор за међународну сарадњу)
- Култура, млади и спорт (Одбор за културу, омладину и спорт)
- Информационе технологије и електронска управа (Одбор за услуге чланству)

Поред одбора и Базе доступне на сајту, Стална конференција ће и посредством осталих средстава информисања (часопис *Глас локалне самоуправе,* Инфо билтен) активно доприносити ширењу позитивних примера из праксе и промовисати размену искустава, како на окружном и државном тако и на регионалном и међународом нивоу.

Поред примера из земље, у сарадњи са иностраним партнерима, Стална конференција ће локалним властима Србије представљати сличне примере из суседних земаља, као и из развијених земаља Европске Уније и остатка света.

О брошури

Ова брошура ће представити основне критеријуме за избор позитивних искустава, као и примере из праксе које су партнери Сталне конференције, домаће и стране донаторске и невладине организације, прикупили протеклих година на територији наше земље. Такође, представићемо и неколико успешних решења из других земаља, која могу бити од користи нашим градовима и општинама.

Пошто је циљ читавог пројекта, као и један од циљева Сталне конференције, промоција градова и општина Србије у свету, жеља нам је да кроз ову акцију дођемо до што више квалитетних позитивних примера које бисмо представили и међународној заједници. Један од најуспешнијих светских пројеката размене искустава је *Програм најбољих искустава и локалног управљања* УН Хабитата, који ће ова брошура представити. Надамо се да ћемо заједно наћи довољно примера који ће моћи да се укључе у програм и тако се придруже градовима и општинама из читавог света.

За све додтане информације и контакте из представљених примера можете се обратити Стручној служби Сталне конференције.

УН Хабитат: Програм најбољих искустава и локалног управљања

Програм најбољих искустава и локалног управљања УН Хабитата (The Best Practices and Local Leadership Programme (BLP)) је глобална мрежа организација које се баве идентификацијом и разменом успешних решења у домену одрживог развоја.

Кроз своју глобалну мрежу партнера, најбоља искуства се анализирају са намером да се извуку поуке које други могу да укључе у свој рад.

Програм посебну пажњу поклања проблемима обрађеним у Хабитат Агенди, Агенди 21 и Миленијумским циљевима, и то: партнерству и учешћу, децентрализацији и управљању, стратегијама, умрежавању и употреби информација у доношењу одлука. Проблеми од највећег значаја обухватају: смањење сиромаштва и економски развој, полну једнакост и социјално укључивање, могућност коришћења инфраструктуре и услуга од општег интереса, као и урбани развој.

Уједињене нације и међународна заједница промовишу и користе најбоља искустава као средство за:

- побољшање јавне политике пословања која је заснована на успешном функционисању;
- подизање свести доносилаца одлука на свим нивоима и јавности о могућим решењима за честе проблеме везане за друштво, економију и животну средину;
- размену и пренос знања, стручности и искуства кроз учење по принципу умрежавања и размене сличних искустава.

На сваке две године (почевши од 1996), највише 10 најбољих иницијатива прима *Дубаи међународну награду за најбоља искуства на пољу побољшања животних услова*.

У 2004, 650 пријава је послато из више од 100 земаља, од којих је 109 добило статус најбољих искустава (остало су добре искуства). У октобру ове године, општина Дубаи и УН Хабитат као главни партнери на програму, доделили су Пету међународну Дубаи награду за најбољу активност, коју на сваке две године добије 10 одабраних најбољих активности широм света.

Овогодишњи добитници награда су градови из Аргентине, Бразила и Палестине, регионалне иницијативе из Кине, Кеније и Шпаније, као и национални пројекти из Канаде, Ирана, Тогоа и Узбекистана.

Нова додела награда ће се одржати 2006. године, тако да сви заинтересовани могу да пошаљу своје искуство и тако се укључе у међународну акцију у којој активно учествују како субјекти из развијених делова света, тако и они из неразвијених делова Африке и Азије. Најбоља искуства и добитнике награда бира Технички саветодавни одбор и жири за најбоља искуства.

Сви пријављени пројекти улазе у базу података најбољих искустава, која је отворена за јавност и налази се на већ поменутом сајту www.bestpractices.org, а представља заједнички пројекат УН Хабитат-а и Фондације Заједно (Together Foundation), уз подршку општине Дубаи, партнера за најбоља искуства и Владе Велике Британије. Тренутно се у бази података налази 2150 добрих и најбољих искустава из 140 земаља.

На истом сајту се могу наћи и сва упутства и пријавни обрасци. У жељи да се и наши градови и општине, који иначе имају импресивна искуства на терену, укључе у акцију, Стална конференција је превела и ставила на располагање својим члановима све потребне податке (www.skgo.org).

Оно што је важно нагласити је да, сходно критеријумима, награде не иду најбогатијим субјектима који су уложили много новца у пројекат, већ онима чија су решења пре свега иновативна и ефикасна.

Главни критеријуми за доделу Награде за најбоље искуство су:

УТИЦАЈ

Најбоље искуство треба да покаже позитиван и видљив утицај на побољшање животних услова људи, нарочито сиромашних или хендикепираних.

Одржив развој смештаја и заједница:

- Проширење сигурнијег снабдевања водом и спровођења здравствених мера;
- Доступни стамбени, услужни и заједнички капацитети;
- Приступ земљишту, сигурном закупу и финансијама;
- Заједничко планирање и учешће у доношењу одлука и расподели ресурса;
- Оживљавање и обнова центра града, суседства и станишта;
- Сигурни и здрави грађевински материјали и технологије.

Одржив развој смештаја и заједница:

- Отварање нових радних места и смањење сиромаштва;
- Смањење загађења и побољшање здравља животне средине;
- Побољшан приступ јавном превозу и саобраћају;
- Побољшано скупљање отпада, рециклажа и поновна употреба;
- Повећање броја зелених површина у граду и ефикасна искоришћеност градског простора;
- Побољшани циклуси производње и потрошње, укључујући замену / смањење необновљивих ресурса;
- Заштита и очување природних ресурса и животне средине;
- Ефикаснија употреба и производња енергије;
- Очување историјски и културно значајних места;
- Формулација и спровођење интегрисаних и обимних стратегија урбаног развоја.

Одрживо, делотворно, одговорно и транспарентно управљање заједницама:

- Успешнији и ефикаснији административни, управљачки и информациони системи;
- Једнакост међу половима и равноправност у доношењу одлука, расподели ресурса и стварању и спровођењу програма;

- Смањење и превенција криминала;
- Побољшана припремљеност за катастрофе, ублажавање њихових ефеката и обнова;
- Социјална интеграција и смањење искључености;
- Управљање у стимулисању акције и промена, укључујући и промене у јавној политици пословања;
- Промоција одговорности и транспарентности;
- Промоција друштвене једнакости и равноправности;
- Побољшање координације међу агенцијама.

ПАРТНЕРСТВО

Најбоље искуство би требало да се заснива на партнерству најмање два учесника.

ОДРЖИВОСТ

Најбоље искуство би требало да доведе до трајних промена у најмање једној од доле наведених области:

- Законодавство, правни оквир и локални закони или стандарди који формално признају питања и проблеме који су поменути;
- Друштвена политика пословања и / или секторне стратегије на (под) националном нивоу које имају могућност примене на другим местима
- Институционални оквири и процеси доношења одлука који дају јасне улоге и задужења различитим нивоима и групама учесника, као што су организације централне и локалне власти и заједничке организације;
- Ефикасни, транспарентни и одговорни системи управљања који чине делотворнијом употребу људских, техничких, финансијских и природних ресурса.

Поред главних, прописани су и додатни критеријуми, помоћу којих се прави разлика између добрих, најбољих и искустава које заслужују награду.

Управљање и оспособљавање заједнице:

- Управљање у инспирисању акције и промене, укључујући и промену у јавној политици пословања;
- Оспособљавање људи, суседства и заједница и утеловљење њихових доприноса;
- Прихватање и реаговање на друштвену и културну разноликост;
- Потенцијал за преносивост, напредовање и понављање;

- Усклађеност са локалним условима и нивоима развоја.

Једнакост међу половима и укључење у друштво:
Иницијативе које:

- прихватају и реагују на друштвену и културну разноврсност;
- промовишу друшвену једнакост и равноправност, на пример, на бази прихода, пола, старости и физичког / менталног стања.
- препознају и вреднују различите способности.

Иновације у оквиру локалног контекста и преносивости:

- Како су други научили или имали користи од те иницијативе
- Средства која су коришћена за ширење и пренос знања, стручност и научене поуке

Жеља Сталне конференције је да се што више градова и општина укључи у акцију и пошаље на конкурс нека од позитивних решења која су применили у својој средини а допринела су побољшању услова живота грађана.

Пошто раније нисмо учествовали у *Програму најбољих искустава и локалног управљања*, и како се налазимо у почетној фази прикупљања позитивних искустава, позитивна искуства у Бази Сталне конференције ће бити представљена на основу веома једноставног обрасца. Надамо се да ће се локалне власти широм Србије одазвати нашем позиву, укључити се у акцију и послати нам своја позитивна искуства. Позив је упућен како локалним властима, тако и професионалцима запосленим у општинској управи који су ствараоци и носиоци многих иновативних пројеката у њиховим заједницама, и свим субјектима који су активни на локалном нивоу.

Примери позитивних искустава

Награда за најбољег општинског службеника

Организација: Финансирао USAID, спровели DAI/SLGRP и Европски покрет у Србији
Општине и градови: Суботица, Зрењанин, Ваљево, Шабац, Крагујевац, Ћуприја, Ниш, Нови Пазар, Александровац, Ужице
Област: општинска администрација, учешће грађана
Проблем:
Грађани су навикли на лош однос општинских службеника према њима, мрзовољу и непоштовање. То наравно са своје стране има за последицу неповерење грађана према општинским службама и услугама које им се пружају, а општинску администрацију доживљавају као бирократски апарат на који се може утицати само поткупљивањем. Локалне управе морају задобити поверење својих суграђана, како би грађани постали заинтересовани за активности локалних власти и укључили се у њихово спровођење.
Решење:
Уведено је годишње додељивање награде општинском службенику кога грађани изаберу за најбољег службеника. Поред сваког шалтера се налазе упитници који грађани попуњавају приликом доласка у општину. Грађани оцењују добру вољу, ефикасност службеника, квалитет пружене услуге, оцењују учинак службеника оценама од 1 до 5, а могу и да допишу додатни коментар. После неколико месеци, службеник који је од стране грађана оцењен као најбољи добија признање, а његово/њено име је истакнуто у холу зграде општине. До додељивања награде води се медијска кампања у циљу обавештавања грађана о акцији, уз значајно ангажовање медија.
Резултати:
Ово је само један од начина да се утиче на:

- веће учешће грађана у раду локалне управе,
- успостављање бољих односа између грађана и локалних власти,
- побољшање квалитета рада општинског особља.

После реализованог пројекта, неке општине су наставиле са доделом годишњих награда.

Јавне расправе о буџету

Организација: USAID програм DAI/SLGRP
Општине: Шабац, Зрењанин... (све општине обухваћене програмом)
Област: локалне финансије, учешће грађана

Проблем:
Високи званичници општина нису увек били спремни да отворено разговарају о својим буџетима. Ово је у великој мери утицало на стварање негативног утиска код јавности о раду локалне самоуправе. Постојао је недостатак транспарентности, недостатак одговорности, висок степен неповерења и чак непријатељство између грађана и локалне самоуправе која је требало да их представља и пружа им услуге. Зато се приступило прављењу и спровођењу ефикасног и применљивог буџетског процеса отвореног за сугестије.

Решење:

Учешће грађана је веома важан чинилац у развоју локалне самоуправе и демократије. У том циљу, у оквиру SLGRP програма, осмишљен је процес буџетских расправа у три фазе. Прва фаза је јавна припрема буџета када локална самоуправа информише и едукује грађане о буџетском процесу и прикупља њихове ставове о приоритетима потрошње. Након овога следи представљање нацрта буџета када локална самоуправа и тестира његову валидност пред јавношћу. Последња фаза је преглед усвојеног буџета када локална самоуправа представља усвојени буџет и подноси извештај о детаљима. Овај приступ је веома брзо прихваћен у пракси. Локалне самоуправе су спремно прихватиле изазов и по први пут у Србији почеле да позивају грађане да узму учешће у процесу дефинисања општинског буџета. Коришћена је широка лепеза средстава комуникације од анкета, летака и брошура до локалних електронских и писаних медија. Грађани су се одазвали у великом броју. На свакој јавној

расправи је учествовало просечно 60 људи. Повратна реакција на анкетне листиће и упитнике је била изузетна, што говори да грађани не само да желе већ су спремни и да активно учествују у процесу доношења одлука.

Резултати:
Напори које су грађани уложили су награђени. Чак 90% општина које су спровеле процес јавних расправа о буџету су укључиле предлоге грађана у општински буџет. Просечно је 20 - 30% укупних капиталних буџетских средстава распоређено у складу са потребама грађана. На пример, у Шапцу је 25,3% буџета планирано за реализацију онога што су грађани захтевали, као што су завршетак канализационе мреже, гасификација, тротоари и реконструкција путева, одржавање чистоће, реконструкција школа и одржавање локалних улица и путева. На крају процеса председници општина су објаснили јавности расподелу капиталних буџетских средстава. Ова процедура је сада уведена у свим општинама укљученим у SLGRP. Почетни резултати су охрабрујући али се могу и побољшати. Привремено финансирање је у неким општинама ограничило могућности испуњавања потреба грађана. Према томе, пун утицај процеса јавних расправа о буџету ће бити видљив када се ове околности промене.

Израда Стратешког акционог плана општине

Организација: Програм подршке општинама Источне Србије Европске Агенције за реконструкцију
Општина: Бор и остале општине обухваћене програмом (Бабушница, Бела Паланка, Бољевац, Црна Трава, Димитровград, Кладово, Књажевац, Мајданпек, Неготин, Пирот, Сокобања, Сврљиг, Власотинце и Зајечар)
Област: добра управа, учешће грађана, локални економски развој

Проблем:
Општина Бор имала је пар амбициозних захвата у смеру креирања стратегија и програма за развој општине, али је лоша економска ситуација у општини и немогућност да се њихова реализација финансира из буџета, утицала на то да ти програми чекају боља времена. Локални економски развојни програм као засебан програм не постоји. Сваке године доноси се Програм развоја општине који обухвата и део који се тиче привреде и предузетништва. Дугорочни инвестициони план локалне управе не постоји већ се планови одређују краћим временским роковима (годину дана), а укупна ситуација ограничава веће инвестиционе захвате на најмању могућу меру.

Решење:
Најпре је формиран Тим за израду Стратешког акционог плана. Тим је сачињен од стручњака за економски развој, институције и инфраструктуру, и започео је израду Стратешких акционих планова. У процес израде укључени су представници локалне власти, јавних предузећа и установа, бизниса, политичких странака, невладиних организација и грађанског друштва. Затим су грађани позвани да се укључе у расправу и изнесу своје мишљење. Организоване су конференције за штампу, дистрибуирана Прва радна верзија, постављени улични штандови, организоване јавне трибине, специјалне емисије на локалним радио телевизијама, дискусиони форуми на интернету итд. На основу свих коментара припремљен је Стартешки акциони план.

Резултати:
Скупштина општине је усвојила предложени Стратешки акциони план, који укључује и инвестициони план са приоритетима реализације пројеката у свакој општини. Пројектни тим је, у оквиру средстава која су им на располагању, почео финасирање реализације више приоритетних пројеката у свакој од општина током 2004. и наредне 2005. године. Тако је иницирана употреба Стратешких планова у пракси.

Формирање Општинског координационог одбора за социјалну политику

Организација: Пројекат реформе социјалне политике и 4 пилот општине
Општина: Ужице (као и Бор, Краљево и Земун)
Област: социјална политика (здравствена и социјална заштита, запослење, стари, образовање)

Проблем:
Досадашње приступе решавању бројних проблема у области социјалне политике у ужичкој општини карактерише неповезано, стихијско и спорадично деловање, непостојање дугорочне концепције и стратегије развоја, као и одсуство сушинске сарадње различитих институција и организација. Деловања у овом пољу су усмерена ка решавању последица, док се узроци проблема најчешће игноришу.

Решење

Захваљујући доброј сарадњи и капацитетима локалне власти и невладиних организација, општина Ужице је одабрана за једну од 4 општине, поред општина Бор, Краљево и Земун, у којој се од октобра 2002. године реализује Пројекат реформе социјалне политике. Циљ пројекта је изградња и јачање партнерства између државе и цивилног друштва, у циљу смањења сиромаштва и социјалне искључености у Србији. Реализација циљева се одвија кроз неколико нивоа активности:

- Оснивање и институционализација Општинског координационог одбора за социјалну политику (ОКОСП) које ће имати саветодавну улогу у дефинисању стратегије развоја и унапређења социјалне политике на општинском нивоу. 27. маја 2004. године СО Ужице је донела одлуку о потврди статуса ОКОСП-а као Пододбора за социјалну политику у оквиру скупштинског Одбора за социјалну политику. Тиме је показана политичка воља и препознат интерес да се решавању социјалних проблема и унапређењу социјалне политике приступа на професионалнији и одговорнији начин уз максимално укључење представника грађана у процес доношења стратешких одлука.

- Успостављање гео социјалне базе података која уз помоћ 154 индикатора пружа социјалну слику сваке од 30 месних заједница на територији општине Ужице.
- Израда акционих планова за поједине проблемске области. ОКОСП Ужице је израдио Акционе планове за три проблемске групе: деца и омладина, незапослени и стари.
- Дефинисање правила и руковођење процесом конкурса за израду

Резултати

У периоду од децембра 2003. године до октобра 2004. године расписана су три конкурсна круга помоћу којих је дефинисан рад ОКОСП-а и акциони планови "пуштени у погон". Од укупно 34 поднета пројекта, ОКОСП Ужице је, усвојивши закључке Комисије за бодовање и селекцију, одобрио укупно 11 пројеката који решавају проблеме дефинисане Акционим плановима. Резултати првог круга тендера у општини Ужице, на коме је већина пројеката предвидела активности везане за презентацију сваког пројекта понаособ, условили су одлуку ОКОСПа за реализацију пројекта "Комуникациона стратегија" који спроводе ОКОСП Ужице и локални медији: ТВ 5, Радио Ужице и Ужичка недеља. Чланови ОКОСП-а су сматрали да ће се јединственим и организованим медијским и комуникационим активностима, организованим на професионалан начин, ефикасније постићи постављени циљеви реформе социјалне политике. Укратко, овај пројекат представља битан сегмент социјалног маркетинга без кога би процес реформе социјалне политике бити успорен.

Реконструкција система снабдевања водом

Организација: USAID: CHF/CRDA и DAI/SLGRP
Општина: Сурдулица
Област: комуналне услуге, учешће грађана

Проблем:
Један од главних проблема за грађане је било снабдевање здравом пијаћом водом. Након обилних киша градска вода је толико мутна да се не може користити за пиће. Неки делови града и региона нису имали адекватно снабдевање водом док други уопште нису били прикључени на систем водоснабдевања. Општинске власти су схватиле да је овај проблем приоритет у оквиру јавне расправе о буџету која је организована у оквиру SLGRP програма.

Решење:
Пошто је на јавним расправама о буџету које су општинске власти организовале постигнута сагласност око приоритета за грађане, под покровитељством другог програма USAID-а, CHF/CRDA, општина и грађани су се договорили да реконструишу систем снабдевања водом.

Општина је променила приоритете у буџету како би обезбедила неопходних 25% средстава како налажу смернице CHF-а.
После завршетка пројекта реструктуирања фабрике воде "Калифер" грађани добијају 140 литара бистре пијаће воде у секунди уместо доскорашњих 40 литара.

Резултати:
Грађани урбане градске зоне нису једини корисници система снабдевања пијаћом водом већ и становници села Сувојница, Јелашница и индустријске зоне 'Бело поље'. Пројекат је утицао на побољшање услова живота свих становника који користе нови систем и стварање услова за привредни развој, односно отварање послова у индустријској зони. Тим SLGRP-а за финансијско пословање је наставио сарадњу са финансијским особљем општине и директним и индиректним корисницима буџета у циљу институализације савременог планирања финансијског пословања

и контроле. Обуке осигуравају да одговарајућа средства буду доступна за рад и одржавање новог водоводног система чиме се промовише одрживост капиталних пројеката финансираних уз подршку USAID-а и CRDA партнера. Овакве обуке такође припремају општинске службенике за нове изазове.

Даљинско управљање системом водоснабдевања у Чачку

Организација: Програм подршке општинама (MSP), који финансира Швајцарска влада преко Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC)
Општина: Чачак
Област: комуналне услуге
Проблем:
Слично претходном примеру, општина Чачак је као приоритет дефинисала редовно снабдевање квалитетном пијаћом водом на целом подручју општине.
Решење:
У сарадњи са MSP-ом реализовала је пројекат даљинског управљања системом водоснабдевања. У току 2002-2003. године реализован је пројекат на правцима Прислоница, Кулиновци и Ракова, а 2003-2004. године реализацијом пројекта на правцима Приједор, Лозница и Јездина, комплетан систем за водоснабдевање Чачка стављен је под даљински надзор. Овај пројекат је био модел за реализацију нових пројеката у области водоснабдевања у другим општинама (Ужице, Пожега, Краљево) које су партнери у MSP програму, и који се спроводе у сарадњи са општином Чачак.
Резултат:
Резултати пројекта су следећи:

- Редовно и сигурно снабдевање потрошача довољним количинама пијаће воде, уз редовну контролу опреме и техничко-технолошких параметара;
- Оптимално планирање производње и потрошње воде уз смањење трошкова експлоатације и преноса и смањење губитака воде;
- Функционисање у хитним случајевима, када се испорука воде прилагођава могућностима, а не потребама;
- Поузданост система - свођење кварова и застоја на најмању меру;
- Мотивисаност особља за примену савремених технологија.

Комуналне услуге - водоснабдевање

Организација: Немачка организација за техничку сарадњу ГТЗ - Пројекат модернизација комуналних услуга
Општина: Бачки Петровац
Област: комуналне услуге

Проблем:
Основни проблем у водоводној мрежи Бачког Петровца био је слаб притисак воде односно недовољна искоришћеност постојећих бунара.

Решење:
Првобитно решење за побољшање снабдевања нађено је у бушењу новог бунара који је требало да се опреми одговарајућом опремом уз изградњу пумпне станице која би омогућила допремање воде у постојећи систем. Ова инвестиција била је пројектом процењена на 15 милиона динара.
Након анализе постојећег стања експерт ГТЗ-а установио је да постоји ужа водоводна цев у дужини од 40м која спречава дистрибуцију довољне количине воде од изворишта до водоводне мреже. Такође је била неопходна замена постојећих пумпи у бунарима и реконструкција постојеће аутоматике у црпној станици.

Резултат:
Трошкови пројекта, које су са по 50% финансирали Општина Бачки Петровац и ГТЗ били су 2,7 милиона динара.
У односу на првобитно планирану инвестицију (од 15 милиона динара) изведени пројекат био је петоструко јефтинији.
Постигнути су следећи резултати:

- уредно снабдевање грађана водом уз процену да постоји капацитет воде већи три пута у односу на потребе насеља (бушење додатног бунара уопште није било потребно)
- континуални притисак у целој мрежи од минимум 3,2 бара довео је до смањења пуцања цеви
- свако изворište даје воду у оптималној количини уз оптимално коришћење пумпи
- уштеда енергије од 20-30% пошто нема празног хода пумпи
- увођење аутоматике омогућило је правилно дозирање средстава за дезинфекцију као и могућност дојаве кварова на црпној станици преко мобилне телефоније (нема потребе за дежурањем)

Комуналне услуге - одлагање отпада

Организација: Немачка организација за техничку сарадњу ГТЗ - Пројекат модернизација комуналних услуга
Општина: Пландиште
Област: комуналне услуге

Проблем:
Постојеће неограђено општинско сметлиште које се налази у непосредној близини насеља налази се на локацији која има осам ветровитих месеци годишње и самим тим представља проблем за околно становништво. У околним селима постоји већи број дивљих депонија због непостојања организованог одвођења смећа.

Решење:
Подизање заштитног шумског појаса, санирање дела сметлишта, постављање жичане ограде и капије као и постављање стражарске кућице на улаз депоније.
Набавка половног камиона утоваривача контејнера и 19 контејнера од 5м^3 који би се поставили у насељу и у околним селима.

Резултат:
- пошумљавањем и ограђивањем сметлишта спречено је разношење отпада са сметлишта на околне њиве и дворишта
- постављањем ограде и стражарске кућице спречен је неовлаштен улазак на сметлиште
- набавком камиона и контејнера повећана је покривеност организованог сакупљања комуналног отпада и спречено је стварање нових дивљих депонија.

Рехабилитација градске депоније

Организација: USAID и DAI/SLGRP, општина Сјеница и јавно комунално предузеће Врела
Општина: Сјеница
Област: заштита животне средине

Проблем:
Пре рехабилитације, депонија у Сјеници се налазила недалеко од реке Увац, односно само три километра западно од града. Због близине реке велика количина чврстог отпада је завршавала у реци. На самој депонији је било преко 2.500м3 чврстог отпада. Запаљења су се често дешавала и постојао је потенцијални ризик од ширења зараза које преносе пси луталице. Други проблем са којим се општина суочавала је био тај што је на депонији остало веома мало простора за одлагање чврстог отпада.

Решење:
Уз техничку помоћ SLGRP-а јавно комунално предузеће Врела је приступило рехабилитацији старе депоније, користећи методу "депонијских ћелија". Након израде плана о превазилажењу проблема, становници Сјенице и запослени јавног комуналног предузећа су започели уређивање речне обале. У овој акцији је учествовало много људи, а коришћена је и различита опрема - од булдожера преко багера и камиона. На депонији су изграђене ћелије за одлагање чврстог отпада преко кога се касније наноси земља. На депонији је такође изграђен и прилазни пут који ће бити у функцији током целе године.

Општина Сјеница је финансирала 60% вредности радова (укључујући Завод за урбанистичко планирање и изградњу), а јавно комунално предузеће је уложило 40% вредности. Читаву акцију су подржали медији преко локалних радио и ТВ станица. Становници општине Сјеница су дали несебичну подршку овој акцији.

Резултати:
До сада је на сјеничку депонију одложено скоро 2.000 m^3 чврстог отпада само захваљујући методи "депонијских ћелија" која је сада постала радни

концепт за предузеће. На тај начин је смањен и степен угрожености животне средине. Ризици ширења заразе и запаљења су такође сведени на минимум. Кроз депонију је изграђен нови пут, а уређена је и речна обала.

Сасвим је извесно да се искуство из Сјенице може пренети на друге градове и депоније којима управљају јавна комунална предузећа која имају сличне проблеме, а каквих је, нажалост, у Србији много.

У оквиру програма чије смо резултате управо представили реализовано је много успешних пројеката од којих сви могу послужити као узор другим општинама. Желимо да нагласимо да су наведени случајеви само неки од примера, док су и остали једнако репрезентативни и њихови резултати се већ преносе у друге општине. Неки од тих су и општински услужни центри, унапређене пословне зоне (БИД), примери одрживости народних кухиња, као и многи други. Такође, многобројни су примери иновација и пројеката које су локалне власти реализовале на сопствену иницијативу.

Еурорегион Ниш - Скопље - Софија

Општина: град Ниш
Партнери: градови Софија (Бугарска) и Скопље (Македонија)
Област: прекогранична сарадња

Проблем:
Чињеница да један од главних трансевропских путева који повезује Европу са Грчком, Турском и Црним морем пролази кроз троугао између Ниша, Скопља и Софије, чини ову раскрсницу путева значајном геостратешком тачком за овај део Балкана и Европе. Такође, дошло је време да се започне процес појачаних реформи које ће као примарни циљ имати повратак политичке стабилности у региону, социјални и економски просперитет, укључивање свих потенцијалних актера у овај интензивни процес - локалних заједница, предузећа, грађанских иницијатива, образовних и културних институција, медија, локалних и регионалних власти са активном политичком подршком националних власти.

Решење:
Главни мотиви као покретачи оваквих иницијатива могу бити описани кроз главне препреке са којима се гранични региони још увек суочавају: трансформација границе од линије раздвајања до места комуникације и сарадње међу суседима; превазилажење обостраних нетрпељивости и предрасуда између народа граничних региона као последица историјских дешавања; јачање демократије и развитак оперативних регионалних и локалних административних структура; превазилажење националних споредних питања и изолација; промовисање економског развоја и побољшање животног стандарда; брз развој ка интегрисаној Европи.

На иницијативу градоначелника Ниша Горана Ћирића, Скопља Ристо Пенова и Софије Стефана Софианског, овај дугорочни процес, активно подржан од стране EASTWEST INSTITUTE-а и Савета Европе, покренут је званично међународном конференцијом одржаном у Нишу септембра 2001. године, којој је присуствовало више од 80 градоначелника и председника општина, као и представника локалних и државних власти, цивилног друштва, универзитета и привредних заједница из све три државе. Питања

заједничког регионалног развоја и развоја приватног сектора су посебно обрађивана, а интензивирање привредних прекограничних активности је истакнуто од стране свих учесника као приоритет за цео регион. Октобра 2002. у Скопљу је званично потписан Протокол о формирању међуопштинске и регионалне Асоцијације - Еврорегион, којим су се градови изјаснили да желе да наставе процес интезивирања сарадње и обавезали се да се активно укључе и сами дају што већи допринос целокупном пројекту. Уз стручну подршку Савета Европе израђен је Статут као јединствени правни оквир за оперативно функционисање ове Асоцијације градова и општина. Овај документ је потписан у Софији септембра 2003. године чиме је званично установљен Еврорегион ЕВРОБАЛКАН. Еврорегион ЕвроБалкан се састоји од 66 градова и општина, од чега је 30 српских општина: Алексинац, Бабушница, Блаце, Бојник, Босилеград, Бујановац Власотинце, Врање, Гаџин Хан, Димитровград, Дољевац, Јагодина, Крушевац, Куршумлија, Књажевац, Лебане, Лесковац, Мајданпек, Медвеча, Мерошина, Ниш, Пирот, Прокупље, Ражањ, Соко Бања, Сурдулица, Сврљиг, Трговиште, Црна Трава, Житорађа.

Резултати:

Главни квалитет овог пројекта је његова отвореност и потенцијал заједничког решавања економских, енергетских и социјалних проблема становника овог региона. Предност функционисања Еврорегиона ЕвроБалкан представља и различита позиција три државе чланице у процесу приступања Европској унији, која им омогућава коришћење различитих европских фондова намењених финансирању међурегионалних пројеката попут приоритетног уређења граничних прелаза и побољшања саобраћајне мреже, чиме ће бити убрзан проток људи и робе.

Фебруара 2002. године у Софији је организован Економски форум Софија - Скопље - Ниш са циљем да се начини корак даље у правцу привредне сарадње. Предузећа из региона су формирала заједнички Комитет за челик - годину дана касније, остварен је промет роба и услуга у вредности од 2 милиона долара. Универзитети Ниша, Скопља и Софије потписали су Протокол о трилатералној сарадњи Универзитета.

”Водич кроз општинску управу” и ”Корак ближе грађанима” / Евалуација јавне политике пружања услуга грађанима

Општина: Нови Београд
Партнери: Међународни Републикански Институт (IRI) и Transparency International
/ Одељење за сарадњу амбасаде Француске, Стална конференција градова и општина и Уједињени градови Француске, Палго центар
Област: општинска администрација, учешће грађана, електронска управа

Проблем:
Приоритет и најважнији предуслов демократизације друштва је јавност рада, побољшање комуникације, информисаности и нивоа едукације грађана и радника у администрацији. Немогуће је говорити о демократији без ангажовања грађана, а то ангажовање зависи од њихове информисаности. Задатак локалне управе је да пружањем информација и побољшањем комуникације мотивише грађане да учествују у развоју локалне заједнице.

Решење:
Тим СО Нови Београд одлучно је кренуо у акцију: поред неопходних кадровских промена, набавке компјутера и штампача, нових возила за инспекцијске службе, реновирања и климатизације шалтер сале, уведене су новине које су значајно поправиле информисаност грађана и које су омогућиле унапређење рада општинских служби: активирана је и технички опремљена Информативна и ПР служба, уведена је 24h веза са Интернетом и урађен је интерактивни веб сајт. Инсталиран је говорни аутомат. За грађане који не користе модерну технологију одштампани су и подељени: ”Водич кроз општинску управу”, ”Ми бринемо о Вашој безбедности” ОУП-а Нови Београд (шта је све грађанима потребно за личну карту, пасош, регистрацију возила...), ”Водич кроз Републичку управу јавних прихода”, ”Здравствене и социјалне установе Новог Београда”, ”Основне и средње школе Новог Београда” и ”Јавна и комунална предузећа”. Свако одељење општинске управе је стандардизовало своје услуге. Реформе су настављене, па је општина увела електронске нумерације шалтера и поставила информативни

пулт у општинској згради. Осим наведеног, умрежени су компјутери и формирана електронска писарница и архива (e-government) и реализован пројекат електронског приступа предметима преко Интернета, као и развој Интранета.

Пројекат "Корак ближе грађанима" је најновија фаза у реформи општинске управе општине, који садржи план дислокације појединих општинских служби на четири локације у Новом Београду. У Информативне општинске центре треба сместити и инспекцијске службе, као и припаднике полиције који су одговорни за безбедност грађана и њихове имовине у тим реонима.

Општинска управа Новог Београда проверила је ефикасност свог рада и учествовањем у првом пројекту евалуације јавне политике пружања услуга грађанима у Србији, који је реализован на иницијативу Одељења за сарадњу Француске Амбасаде. Пројекат представља почетак процеса професионализовања јавних службеника, како би били способни да наложе, прате и реализују евалуације јавних политика. У истој мери је неопходно развити и "управну културу": прихватити евалуацију значи прихватити да се анализира спровођење јавних акција као и прихватање става да држава или локалне власти не могу управљати свим етапама спровођења јавних акција проглашењем неког закона или управне одлуке. Ова евалуација је омогућила да се оцени сатисфакција грађана у погледу услуга које пружа општина. Општина Нови Београд је пристала да широм отвори своја врата екипи која је извршила анализу рада општинских служби и испитала велики број странака, и на основу тога израдила препоруке за даље унапређење услуга.

Резултат:

Реализацијом пројекта "Водич кроз општинску управу" општина Нови Београд је постала модел који су многе друге локалне самоуправе следиле у пољу унапређења јавних сервиса и информисаности грађана. Отвореност и јавност у раду органа локалне самоуправе и боља информисаност су предуслови за партиципацију грађана у локалним заједницама.

Организација Transparency International доделила је СО Нови Београд признање "Најуспешније ново општинско руководство" за 2001. годину.

Уз помоћ IRI-а и DHL-а организовано је неколико семинара и обука радника општинске управе за рад са странкама.

Резултати евалуације су представљени на округлом столу одржаном у јуну 2004. године у Сталној конференцији градова и општина, која је ово ново искуство ставила на располагање свим заинтересованим општинама. Пројекат се показао као изразито поучан и достојан да буде шире објављен као пример доброг управљања и инструмент за демократију.

CitiStat (Систем 48)

Општина: Инђија
Партнери: локалне власти Балтимора (Сједињене Америчке Државе)
Област: општинска администрација, учешће грађана, електронска управа

Проблем:
Рад јавних предузећа на локалном нивоу није усклађен, што доводи до спорог и неефикасног решавања проблема са којима се грађани свакодневно сусрећу.

Решење:
CitiStat или Систем 48, како се у Инђији зове овај пројекат, је систем који доприноси добром управљању и одговорности, и који служи за откривање проблема у управљању локалном самоуправом. Ово је иновација коју Србија сада може да користи да би едуковала своје европске суседе о томе шта је модерна јавна управа. CitiStat је развијен у Балтимору, САД, и у овом тренутку се спроводи у само неколико градова у Америци. Инђија је једини европски представник CitiStat-а. Заснован на благовременом и тачном извештавању, као и брзој реакцији, CitiStat је свеобухватан систем извештавања којим се мери и оцењује радни учинак, наглашавају кључни проблеми управе и предлажу ефикасне мере за побољшање пружања услуга. Председник општине/градоначелник, захваљујући овим информацијама, управља локалним активностима према потребама заједнице; он одређује активности, дужности и рокове, и оцењује учинак рада. CitiStat је систем који даје директне и видљиве резултате, и производи јасан утицај и на грађане и на локалну управу.

Грађани Инђије захваљујући Систему 48 у могућности су да контактирају општину 24 часа дневно, седам дана у недељи, и да добију информацију о било ком комуналном предузећу или јавној служби која им представља проблем. Довољно је да се обрате Call центру телефоном или да

пошаљу поруку преко мобилног телефона. Такође су у могућности да се обрате електронском поштом. Одговор на своје питање добијају у року од 48 сати. Овај систем омогућава контролу над свим оперативним, финансијским и људским ресурсима, и обезбеђује ефикасније управљање јавним предузећима.

Резултат:

Када је Систем 48 почео да функционише, у Call центар је стизало тридесетак позива месечно, али временом се број позива грађана увећао десет пута. Један од резултата Система 48 је јединствена база, тако да не може да се деси да захтев буде загубљен или необрађен. На тај начин је успостављена много боља сарадња између општине и јавних предузећа, општинских органа, ЕД, ОУП-а.... Јавна предузећа сада, јер то раније није била пракса, имају обавезу да једном месечно достављају финансијске извештаје са структуром цене, процентом наплате и процентом губитка, чиме је у многоме појачана контрола рада ЈП. Од укупног броја поднетих захтева скоро 90% је решено, а остали су у раду.

Такође, као резултат функционисања Система 48, успостављен је обједињен начин наплате рента-смеће-вода-канализација, решено је питање уличне расвете, дивљих депонија, пијаца, паркинг места за теретна возила, одржавања спортских и дечијих терена... Битно је напоменути да је успостављена много боља комуникација са грађанима, тако да је у периоду досадашњег функционисања Система 48 и Call центра легализован и велики број објеката. Грађани су вољни да испуњавају своје обавезе, а општина их путем обавештења информише о свему, и на тај начин покушава да им олакша решавање проблема.

Састанци Система 48 се одржавају једном недељно. Постоји обучен тим који води, припрема и одржава састанке. Јавна предузећа се представљају по утврђеном распореду. Након непуних годину дана функционисања Система 48 остварени су запажени резултати, као и уштеда од неколико милиона динара локалној самоуправи.

Обједињујући рад свих јавних предузећа у општини Систем 48 омогућава решавање проблема и захтева грађана, располагање средствима на нов, модеран и функционалан начин заснован искључиво на техничким подацима и чињеницама.

Систем је у потпуности у функцији грађана који помоћу њега лакше и брже решавају проблем из домена комуналних предузећа.

Увођењем Система 48 Инђија је постала прва општина у региону која је успела да обједини рад општинских служби и предузећа, а све у циљу експедивног решавања проблема грађана.

Град у коме цвета привреда*

Држава, општина: Бугарска, општина Силистра
Област: локални економски развој

Проблем:
Један од приоритета наведен у Стратешком плану општине Силистра за период 2000-2006 је промоција економског потенцијала читавог региона и помоћ развоју локалних фирми. Међутим, с обзиром да је општина била економски веома неразвијена, постојало је велико неповерење према локалној привреди.

Решење:
Да би допринеле промоцији локалног економског развоја, локалне власти су успоставиле годишњу трговинску изложбу под називом *Произведено за Вас Силистра*, уз подршку Пословног форума из Софије. Изложба је од самог почетка имала великог успеха, 2000. године је на њој учествовало 38 фирми из Силистре и других градова Бугарске. Следеће године, у оквиру изложбе организован је и Фестивал пива, и Међународни дечији фестивал, што је изазвало велико интересовање код учесника. 2002. године је уведена још једна новина: на изложби су учествовали и градови из Румуније. Такође је по први пут представљено и локално занатство. У начелу, много пословних уговора је потписано већ на лицу места.

Резултати:
Трговинска изложба и инвестициони форум део су политике општине Силистра за подршку локалној привреди и отварању нових радних места. Постигнути резултати доказују да општина на овај начин успешно рекламира производњу локалних произвођача и даје локалним фирмама прилику да успоставе нове пословне контакте.
О успеху пројекта сведочи и чињеница да се одмах по завршетку изложбе 2002. много компанија већ пријавило за учешће на следећој, која се одиграла 2003. године.

* - преузето са сајта www.flgr.bg

Деца са улице*

Држава, општина: Македонија, општина Битољ
Област: социјална и здравствена заштита

Проблем:

У периоду демократизације и транзиције Републике Македоније, појавио се термин *деца са улице*, проблем који је брзо прерастао у приоритетни. Велики број деце, посебно узраста 6-16 година проводи доста времена на улици, лутајући, радећи или просећи како би издржавали своје породице, а често улазе у свет криминала и проституције. Већина њих је започела школовање, а затим прекида или чак заувек напушта школу. Деца се све чешће окрећу улици, суочени са свакодневним проблемима: финансијски и административни проблеми државних институција, одсуство система социјалних повластица, недостатак квалитета и средстава у образовању, негативна слика јавности о њима - као да су сами криви за ситуацију у којој се налазе. У таквој ситуацији, велика је могућност злоупотребе, угрожавања њиховог здравља па и живота.

Решење:

Основана је организација *Дневни центар,* која је постала место окупљања двадесеторо деце Ромске националности укључених у пројекат. Кроз опште образовање, медицинску едукацију, саветовања, радионице, укључивања у друштво и психолошке анализе, деци је пружена прилика да задрже контакте са својом породицом и заједницом.
Пројекат су подржали Институт за отворено друштво Македоније, Фондација Краљ Бодуен и Светска банка.

Резултати:

Успостављене су фондације за подизање свести јавности, за укључивање у акцију владиних институција, као и локалних власти и невладиних организација, а у циљу успешнијег излажења у сусрет дечијим потребама и налажења заједничког решења којим би био обухваћен већи број деце.

* - преузето са www.bestpractices.org

Екобизнис план*

Држава, град: Аустрија, Беч
Област: локални економски развој, заштита животне средине

Проблем:
У Бечу постоји око 71.000 фирми. Оне већ помажу у заштити животне средине тиме што поштују прописана правила. Ипак, у индустријским и трговинским областима има још места побољшању. Ослобађање угљендиоксида је могуће смањити, а могуће уштеде енергије и ефикаснија употреба сирових материја нису довољно искоришћене. Иако се те мере брзо исплате, програми за заштиту животне средине се још увек ретко реализују у бечким компанијама.

Решење:

Од 1998. године локалне власти Беча су, поред прописа и контроле, почеле да користе и добровољне методе да би се компаније у граду више окренуле еколошком програму. Основни концепт Екобизнис плана града Беча је развој партнерства између компанија, власти и пословних консултаната. Циљ програма је изградња система за стално унапређење пословања у смислу очувања животне средине, са акцентом на практичним мерама. Заинтересоване компаније добијају одговарајући консултанстски програм, заснован на анализи њихових могућности за унапређење, а у зависности од величине, индустријског сектора и капацитета. Програм укључује пројекте веће климатске заштите, са нагласком на енергији и саобраћају, до пројеката увођења специјалног еколошког менаџмента или менаџмента специјално намењеног за туристичке компаније Беча. Пројекти се спроводе на годишњој основи, што обезбеђује могућност новим компанијама да се укључе у програм, јер се програм понавља периодично.

Резултати:
Кроз програм је подстакнута размена искустава између компанија укључених у програм, као и боља сарадња различитих сектора укључених у програм (управа, компаније, консултанти, социјалне институције и црква). Идеја спроведена бечким Екобизнис планом може бити спроведена на нивоу читавог програма али и на нивоу појединаца. Посебан ЕУ пројекат је развијен у сарадњи са општинском управом мађарског града Гиор-а, са циљем преношења бечког искуства и размене између аустријског и мађарског партнера.

* - преузето са сајта www.bestpractices.wien.at

Реформа у области становања*

Држава, општина: Украјина, општина Смила
Област: становање, комуналне услуге

Проблем:
Дестабилизација националне привреде негативно је утицала на општинску инфраструктуру у Смили, што је посебно било видљиво у комуналним услугама које је пружало јавно предузеће. Како је насељена област расла сваке године, месечни приходи предузећа су пали за 40%. Расположива средства нису била довољна за буџетска поравњања, исплату плата и хитне радове и тренутне поправке.

Решење:

Градско веће је 1999. одобрило Програм стамбене и општинске реформе за 1999-2000. Формирана је Радна група за реформу стамбене и општинске економије. Намера је била да се нађе решење за излазак јавних предузећа из кризе, али се касније дошло до решења по коме је део услуга поверен приватном предузећу.
Приватно предузеће Лимс је на екпериментланој основи овлашћено да пружа комуналне услуге у граду. Ово је једно од првих приватних предузећа у Украјини које је потпуно преузело на себе пружање услуга стамбеним објектима. Имајући у виду позитивне резултате експеримента, Извршно веће града је одлучило да пренесе на приватни сектор читав стамбени фонд, и то на бази тендера. На тендеру је изабрано 5 компанија.

Резултати:
Од када је приватно предузеће почело са радом, количина обављеног посла се увећала за три пута, а квалитет пружених услуга се побољшао. Међутим, експеримент је имао и потешкоћа: пошто, између осталог, од плаћања грађана нису могли да се покрију сви трошкови, од 2000. године се почело са формирањем првих ковласничких унија, што је допринело побољшању стања.

* - преузето са сајта Украјинске асоцијације градова www.auc.org.ua

Развој инфраструктуре водоснабдевања и одлагања отпада*

Држава, град: Сједињене Америчке Државе, регион Источног Кентакија
Област: заштита животне средине, комуналне услуге

Проблем:
Источни Кентаки је дуго имао велики проблем загађења које је с једне стране утицало на здравље становника и на квалитет њиховог живота, а са друге подривало позив регионалних власти за развој бизниса и туризма. У многим планинским областима илегалне депоније су загађивале природу, а отпадне материје воду. Загађење је регионални проблем, јер чак иако један град очисти своју територију, отпад ће се опет појавити из суседних градова.

Решење:
1997. године је лансиран програм *Лична одговорност за жељену животну средину*, чији је циљ стимулисање грађана да преузму одговорност у заштити животне средине. У оквиру иницијативе, волонтери из многих округа су се окупили и започели чишћење водних токова, илегалних депонија, и промовисали свест о екологији. Поред тога, у оквиру програма су додељивана средства за елиминисање застарелих начина третирања отпадних материја и изградњу система за управљање отпадом. Програм обухвата и годишње Пролећно чишћење и едукативне програме за заштиту животне средине.
Програм је спроведен уз финансијску помоћ Националне океанске и атмосферске управе, а посредством Центра за сеоски развој из Сомерсета.

Резултати:
За четири године око 75.000 волонтера је учествовало у акцији, 295.000 студената учествовало у едукативним програмима, а 9.400 домаћинстава добило нове системе за водоснабдевање и третирање отпада.

* - преузето са сајта http://europa.eu.int/comm/urban

Градско планирање*

Држава, град: Јапан, Кјото
Област: добра управа, урбанизам, учешће грађана
Проблем:
Пошто се последњих година много људи и индустрија преселило из центра града у предграђе, нови стамбени комплекси су изграђени на празним плацевима, што је довело до постепеног нестајања традиционалног изгледа града на рачун модерних грађевина. Међутим, у центру града постоји много традиционалних дрвених кућа које се још увек користе за становање, а представљају симбол дуге традиције и културе. Њихова вредност је не само у изгледу, већ и у животном стилу који се преноси са генерације на генерацију.
Решење:

2001. године град је усвојио Генерални план који ставља нагласак на јачање поверења између становника, пословних компанија и градских власти. Организоване су јавне расправе од самог почетка, а у исто време су основане и установе као што је Центар Кјотоа за комуникацију у оквиру заједница и Кјото центар за подршку грађанским акцијама. Израђен је и план промоције грађанског учешћа. Извршена је анализа правог стања традиционалних градских кућа у сарадњи са локалним организацијама и преко 600 добровољаца. Установљено је да још увек има преко 28.000 оваквих кућа. Већина становништва је подржала њихово очување и реновирање. На основу тога, започела је акција очувања специфичног стамбеног фонда у Кјоту.
Резултати:
Развијена је свест о томе да грађани и градске власти могу да сарађују као одговорне стране, и заједно обликују Кјото по жељи грађана. У циљу промовисања заједничког живљења са новодосељеним становницима, староседеоци су од почетка учествовали у развоју генералног плана. На овај начин је побољшана и комуникација и размена искустава између ове две категорије становника. На основу искуства из пројекта, локалне заједнице су израдиле регионалну стратегију за обављање кључних административних функција у циљу градског планирања.

* - преузето са сајта www.bestpractices.org

Best practices сајтови

База података најбољих искустава - UN Habitat и Together Foundation
(управљање животном средином, градска управа, привредни развој)
www.bestpractices.org

Међународна награда за најбоља искуства на пољу побољшања животних услова
(услови конкурса)
http://dubai-award.dm.gov.ae

Best Practices Hub-Vienna
(тематски центар за урбано планирање и заштиту животне средине и регионални центар за Централну и Источну Европу)
www.bestpractices.wien.at/hub_engl

UNESCO Градови за Награду за мир
(градови/општине: култура и међународна сарадња градова)
http://portal.unesco.org/culture/en

База података о Добрим активностима у области градског менаџмента и одрживости
(намењено локалним властима)
http://europa.eu.int/comm/urban

Позитивна искуства у циљу одрживости градске инфраструктуре
(превоз, енергија, отпад, водоснабдевање, канализација, заштита животне средине)
www.cf.ac.uk/archi/research/cost8

„Локална одрживост": Европски информативни сервис о позитивним искуствима
(преко 100 студија случајева примењених акција на пољу локалне одрживости у Европи)
www3.iclei.org/egpis/esearch.htm

Municipia
(градско управљање, живот локалне заједнице - на немачком)
www.municipia.at

Општински истраживачки центар Вашингтона
(Municipal research and services center of Washington)
(општинска администрација, добра управа)
www.mrsc.org/subjects/management/bestpractices.aspx?r=1l

База података LIFE пројеката
(заштита животне средине)
http://europa.eu.int/comm/environment/life/project

Иницијатива за локалну управу - Институт за отворено друштво
(студије, истраживања)
http://lgi.osi.hu/search.asp

Светска банка
(градска управа)
http://www.worldbank.org/wbi/urban/links.htm

USA Агенција за заштиту животне средине Сједињених Америчких држава
(градска управа, одрживи развој)
www.epa.gov/innovation/international/urban.htm

MOCT (Менаџмент социјалних трансформација)
(искорењивање сиромаштва, социјална интеграција, градско управљање, једнакост полова)
www.unesco.org/most/bphome.htm

SUNetwork
(одржива заједница: грађанска и културна виталност)
www.sustainableusa.org/bestpractices/findbest.cfm

Информације за развој у 21. веку
(искорењивање сиромаштва, развојно истраживање)
www.id21.org

LOGIN пројекат LGI-OSI
www.logincee.org/library.asp

Best practices сајтови асоцијација локалних власти

Фондација за реформу локалне власти Бугарске
www.flgr.bg

Асоцијација украјинских градова
www.auc.org.ua

Асоцијација општина Румуније
www.amr.ro/succes.php

Унија градова и општина Републике Чешке
www.smocr.cs

Унија локалних и регионалних власти Летоније
www.lps.lv/pvis.htm

Национална асоцијација локалних власти Мађарске
www.toosz.hu

Федерација Асоцијација локалних и регионалних власти Румуније
www.falr.ro

Асоцијација јединица локалне самоуправе Македоније
www.zels.org.mk

О Сталној конференцији градова и општина

Стална конференција градова и општина је национална асоцијација локалних власти Србије. Основана је 1953. године.

Као представнику локалне самоуправе, наш циљ је да допринесемо успостављању демократске, ефикасне и одрживе локалне власти, као једног од предуслова демократизације друштва и бољег живота грађана. То постижемо тако што:

- Заступамо потребе и интересе локалне самоуправе код централних власти
- Пружамо разноврсне услуге нашим члановима - градовима и општинама: обука, савети, информације, итд.
- Подстичемо развој међународне сарадње наших општина и градова
- Уз подршку многобројних донатора и партнера организујемо семинаре, конференције и радионице које доприносе подизању нивоа људских и техничких способности локалне самоуправе

Наш задатак је да одговоримо на потребе локалних власти, а то постижемо тако што представници градова и општина активно учествују у раду Сталне конференције, и то кроз непосредно изабране органе: Председништво (које доноси одлуке) и Одборе (који разматрају питања значајна за локалну самоуправу и дају мишљења, предлоге и иницијативе).

Од 2000. године и спајања са Асоцијацијом слободних градова, Стална конференција се све више развија. Активно учешће чланова, као и углед који имамо на међународном нивоу, почивају на принципима деловања заједничким свим савезима локалних власти у модерном свету, а који важе и за нашу асоцијацију. То су:

- повезивање и сарадња локалних власти,
- пуна добровољност чланства,
- независност од централне власти, али и сарадња са њом,
- демократске процедуре и
- нестраначки карактер

С обзиром на неопходност да се локалне власти наше земље укључе у европске и светске токове, посебне напоре смо усмерили ка развоју међународне сарадње.

Наслов:
Позитивна искуства из градова и општина Србије

Прво издање

Издавач:
Стална конференција градова и општина

Главни и одговорни уредник:
Зорица Вукелић

Приредила:
Марија Шошић

Дизајн:
Драгомир Николић

Штампа:
Кактус принт

Тираж:
500

ISBN

КАТАЛОГИЗАЦИЈА

Пројекат израде Базе података
Сталне конференције градова и општина
финансијски су подржали:
Министарство иностраних послова Републике Француске и
Институт за отворено друштво.

КОНТАКТ:
Стална конференција градова и општина
Македонска 22/8, 11000 Београд
Тел: 011/3223-446
Факс: 011/3221-215
Електронска адреса: secretariat@skgo.org
Веб сајт: www.skgo.org

јануар 2005, Београд

Резултати се испољавају кроз различите облике сарадње:

- **мултилатералну**

координишемо учешће националне делегације у Конгресу локалних и регионалних власти Савета Европе
члан смо CEMR-е - Савета општина и региона Европе
члан смо Светске организације локалних власти
члан смо ICLEI - Међународног савета за локалне еколошке иницијативе

- **регионалну**

члан смо NALAS-а (Мрежа асоцијација локалних власти Југоисточне Европе)
придружени смо члан (једини од асоцијација из Западно балканских земаља) LOGON-а (Мрежа асоцијација локалних власти Централне и Источне Европе)
члан смо Балканске комисије CRPM (Савета приморских и пограничних региона Европе)

- **билатералну са:**

Унијом француских градова
Савезом општина и региона Бугарске
Савезом општина Чешке
Националном асоцијацијом италијанских општина
Норвешком асоцијацијом локалних и регионалних власти.
Словачком асоцијацијом градова и општина
Холандском асоцијацијом локалних власти (VNG), која је једна од најјачих у Европи

Много је урађено, али је још много тога остало да се уради. Повезане, уз међусобну размену искустава и сарадњу са иностраним партнерима, локалне власти у Србији јачају. Јака локална самоуправа у прилици је да пружи бољи живот грађанима.
РАДИМО ЗАЈЕДНО.